

Srđan Lukačević

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
slukacevic@gskos.hr

Dino Radmilović

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
rdino@gskos.hr

U razdoblju od 23. do 30. ožujka 2023. godine u sklopu ERASMUS+ programa za nenastavno osoblje Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, iskoristili smo mogućnost stručnog usavršavanja na drugom sveučilištu s ciljem stjecanja novih znanja, vještina i kompetencija te stvaranja iskustva učenja u inozemnoj instituciji i razmjene informacija. Stručno usavršavanje djelomično smo obavljali u knjižnici koja djeluje u sklopu School of Education in the Polytechnic of Porto (Sveučilište u Portu, Portugal), dok smo u drugom dijelu sudjelovali na konferenciji pod nazivom INW23 Conference – Intercultural Week. Međunarodni je to znanstveni događaj koji organiziraju Politécnico do Porto – Escola Superior de Educação (Ured za međunarodne odnose) i inED – Centar za istraživanje i inovacije u obrazovanju. Događaj okuplja nastavnike, istraživače i osoblje koje radi u području obrazovanja kako bi razmijenili, raspravljali, promišljali i razvijali svoje ideje o temama povezanim s umrežavanjem u obrazovanju. Tijekom konferencije imali smo prilike čuti mnoga zanimljiva iskustva i primjere dobre prakse s područja obrazovanja i prenošenja znanja od strane predavača koji su dolazili iz zemalja diljem Europe kao što su Švedska, Norveška, Njemačka, Poljska, Hrvatska i druge. Konferencija se naslanja na polazišne vrijednosti Škole za obrazovanje koja ima uporište u izobrazbi učitelja, ali i izobrazbi odgajatelja, društvenih i kulturnih aktera u brojnim područjima – od jezika do glazbe i sporta. Vrijednost i potvrda važnosti ove institucije jesu trenutnih 2.000 studenata, partnerstvo sa Sveučilištem Santiago de Compostela za pružanje doktorata iz obrazovanja, dva istraživačka centra, sportski centar i moderna knjižnica. Sama škola započela je s radom 1985., pružajući dodiplomske studije u osnovnom obrazovanju, kao i programe stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika. Kasnije su proširili raspon obrazovanja na druge stručnjake, posebice u području društvenog

obrazovanja, upravljanja umjetnošću i kulturnom baštinom te prevođenja i tumačenja portugalskog znakovnog jezika. Osposobljavaju stručnjake u znanstvenim, tehničkim, umjetničkim i pedagoškim područjima.

Slika 1. INW23 Conference – Intercultural Week

Kada je riječ i knjižnicama Sveučilišta, njih je ukupno 18. Knjižnice su umrežene i raspoložu s više od 800 tisuća publikacija koje su vidljive u online katalogu. Članstvom u bilo kojoj od knjižnica ostvarujete pravo na slobodan i neograničen pristup repozitoriju knjižnica te nacionalnim i međunarodnim arhivima. Pokrivajući sva područja znanja koja se predaju na fakultetima, sveučilišne knjižnice idealan su prostor za učenje, razmišljanje i rad. Uz fizičku zbirku koju čuvaju knjižnice Sveučilišta u Portu, također se može pristupiti – putem vlastita računala i besplatno – bazama podataka, publikacijama, studijama i knjigama uključenim u zbirke drugih nacionalnih ili međunarodnih knjižnica. Studenti s invaliditetom također mogu pristupiti Accessible Library for Higher Education (BAES), koja ima publikacije dostupne na brajici i formatu audio knjiga. Za pristup knjižnicama potrebna je U.Porto kartica. Knjižnica stare zbirke Sveučilišta u Portu, smještena u povijesnoj zgradi Rektorata, ima zbirku dokumenata s ograničenim pristupom koja je dostupna za konzultacije. Kronološki je raspon djela između 16. i 20. stoljeća. Ova je zbirka usko povezana s poviješću Sveučilišta i njegovih fakulteta, posebice Prirodoslovno-

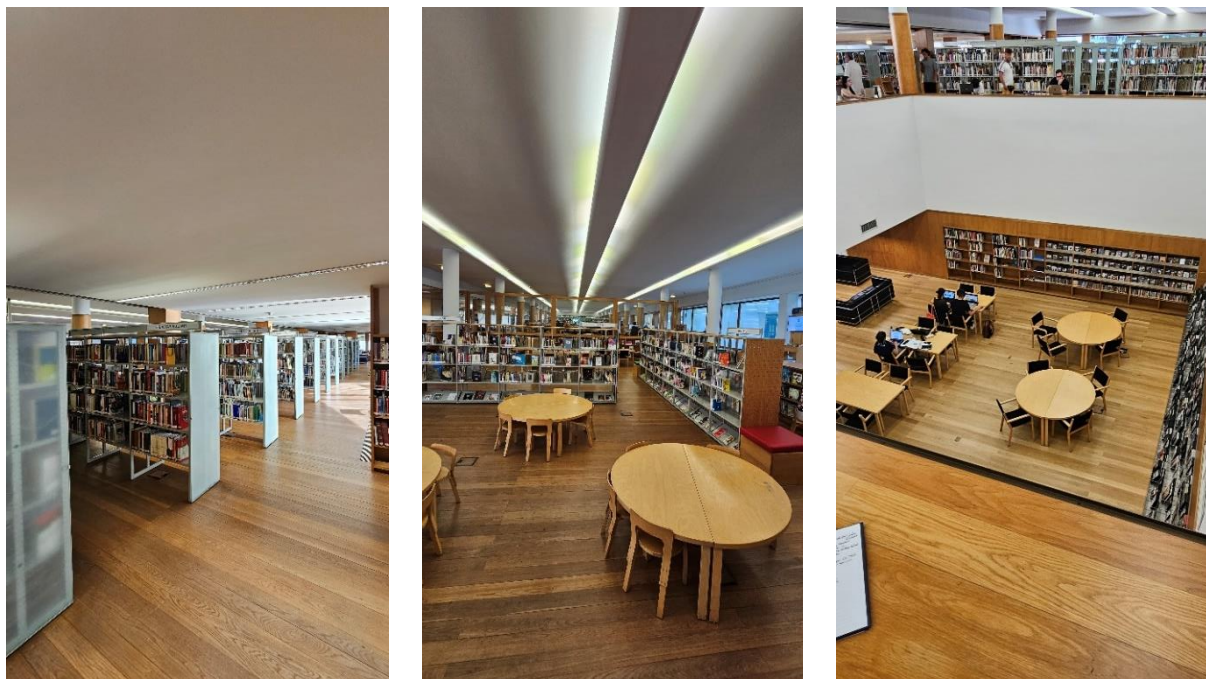
matematičkog fakulteta (FCUP). Nasljeđe Knjižnice uključuje gotovo 2.000 gravura za interpretaciju i radove bivših učenika koji datiraju iz nastave crtanja na Academia Real da Marinha e do Comércio (Kraljevska akademija za mornaricu i trgovinu) i Academia Politécnica (Politehnička akademija). Također, uključuje topografske karte, planove zgrada i hidrografske karte 19. stoljeća.

Slika 2. Knjižnica u sklopu School of Education

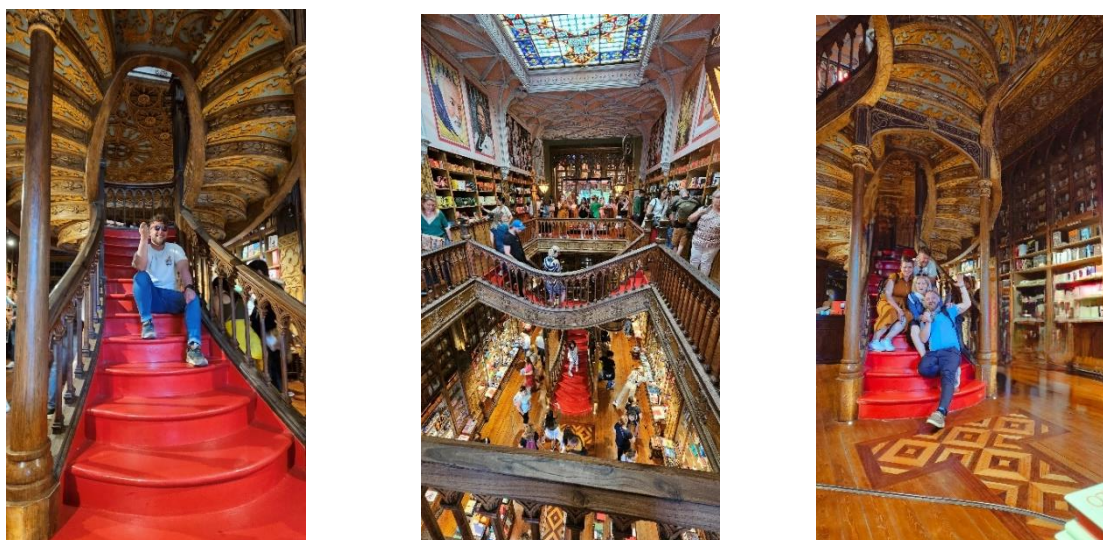
Kada je riječ o narodnim knjižnicama u Portu, najljepša je i najveća Gradska knjižnica Almeida Garrett, smještena u Jardins do Palácio de Cristal. Cijelo područje okruženo je prekrasnim velikim parkom u kojem žive paunovi, labudovi, kokoši, patke i druge pernate životinje. Knjižnica je mjesto za informacije i slobodno vrijeme posvećeno promicanju knjiga i čitanja među publikom svih dobnih skupina. Moderna javna čitaonica smještena je u zgradi izvrsne arhitektonske kvalitete koju je projektirao José Manuel Soares. Dječja čitaonica namijenjena je djeci od 0 do 14 godina. To je prostor u kojem djeca i mladi mogu uživati u raznim aktivnostima, kao što su druženja uz priče i brojne radionice. Čitaonica je knjižnice pak prostor za odmor, učenje i rad. Prostrani prostor gdje su dokumentarne zbirke slobodno dostupne za konzultacije, čitanje i rad u čitaonici ili kod kuće. Također, u ovom prostoru dostupan je slobodan pristup računalnim stanicama s internetskom vezom i prostor sa besplatnim pristupom nekim novinama i časopisima. U

ovom dijelu korisnici imaju uvjete za individualno i grupno čitanje. Knjige se naravno posuđuju za rad i čitanje kod kuće.

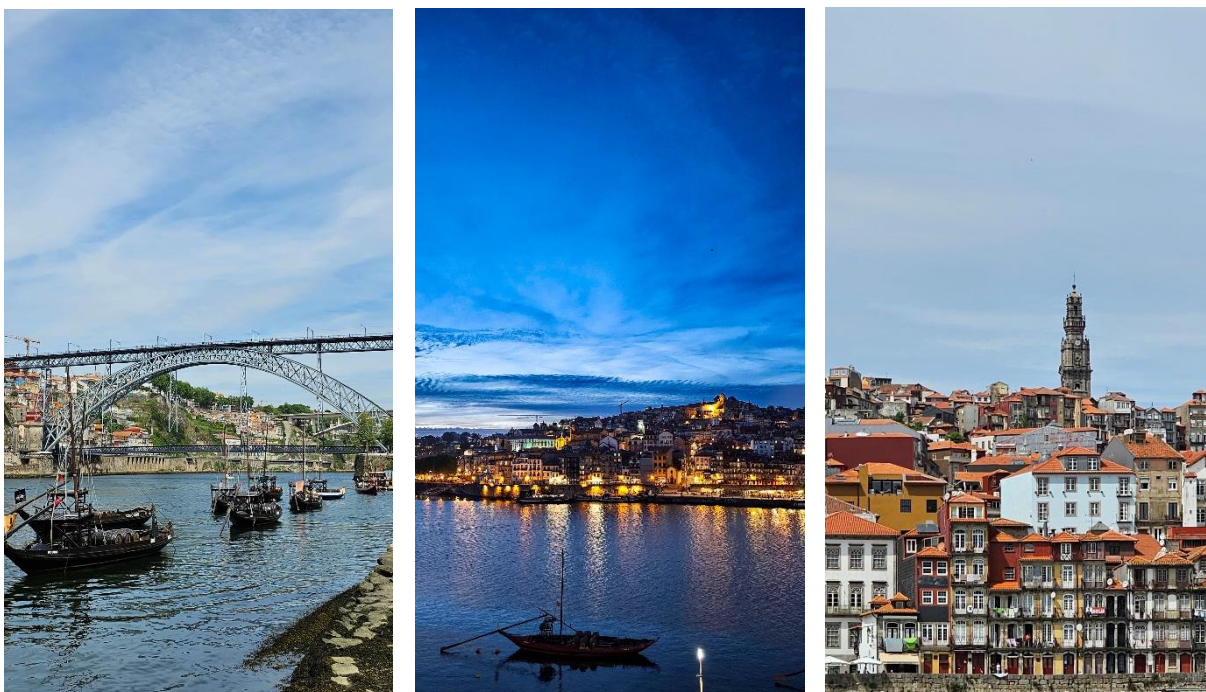
Slika 3. Gradska knjižnica Almeida Garrett

Kad ste već u Portu, svakako valja posjetiti i knjižaru Lello. Jedna od najpoznatijih atrakcija Porta je The Lello Bookstore, zadržavajuća neogotička knjižara s bogatom poviješću koja datira iz 1869. Sama arhitektura knjižare čini je popularnim odredištem za entuzijaste arhitekture i ljubitelje povijesti, a također se priča da je inspirirala J.K. Rowlingov prikaz Hogwartsa u serijalu o Harryju Potteru.

Slika 4. Knjižara Lello

Sam Porto prekrasan je obalni grad smješten na sjeverozapadu Portugala, poznat po zapanjujućoj povijesnoj jezgri, legendarnim mostovima i ukusnom vinu Porto. Ako idete u posjet, naći ćete mnoštvo stvari koje možete vidjeti i raditi, od istraživanja živahne kulturne scene do istraživanja bogate povijesti i arhitekture grada. **Porto je veličinom drugi grad u Portugalu, veći je samo Lisabon. U najmoćnijem gradu sjevera ove zemlje živi oko 300.000 stanovnika.** Pijetao je simbol Portugala, pa tako i Porta. Prema legendi, pijetao je prvi donio vijest o oslobođenju grada od Maura kukuričući u luci. Ime Porto znači luka, a s ponosom nosi i nadimak Invicta, što znači nepobjediv. Što posjetiti u Portu?! Riberiju svakako. Ovaj je dio Porta zaštićen od UNESCO-a. Vrlo autentičan i tipično portugalski dio grada koji morate vidjeti.

Slika 5. Porto / Portugal

Odavde se iz Porta ide u Gajo, mjesto, s kojeg se pruža pogled koji ostavlja bez daha. Gradom teče rijeka Douro, što znači zlato. Ovo je jedna od najdužih rijeka Pirinejskog poluotoka, a duga je oko 900 km. Uz nju se odvija i veže veliki dio života grada. Jednako je lijepa i noću i danju. Obala je uvijek puna šetača, uličnih svirača i užurbanih lokalaca. **Most Dom Luis** dug je 385 metara i težak više od tri tone. Najpoznatiji je ovo most koji u Portu povezuje obale rijeke Douro. Ima dvije razine. Donja je za promet automobila i drugih motornih vozila, a na gornjoj razini nalaze se pruge. Metalnom konstrukcijom i načinom gradnje podsjeća na Eiffelov toranj, a i izgradili su ga Eiffelovi

suradnici. U konačnici, ne možete zaobići **gastroponuda u Portu**. Gastroponuda uglavom se vrti oko **ribljih specijaliteta**. Sveprisutni bakalar priprema se na bezbroj načina i najčešći je obrok na meniju restorana i lokalaca. Najviše je restorana uz rijeku. Nezaobilazan dodatak svakom obroku jest **vino Porto**, onako za probu. No, ako želite kušati prava portugalska vina, preporuka je uživati u bijelim i crnim suhim vinima.